

มวท. 53
วันที่ 15 ก.พ. 61
เวลา 9.40 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ26978 ล.4 803
วันที่ : 52370/61 กทก
วันที่ : 15 ก.พ. 61 เวลา : 9:22

ที่ กต ๐๗๐๔/๕๐

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ผลการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙
พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

๓. ตารางติดตามผลการประชุม

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องผลการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙ (9th Mekong-Japan Summit) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ของไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ญี่ปุ่นเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙ คู่ขนานการประชุมผู้นำอาเซียนและการประชุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุม

๑.๒ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการและอนุมัติตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ คือ (๑) เห็นชอบในหลักการร่างถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙ (๒) อนุมัติให้นายกรัฐมนตรีรับรองถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙ และ (๓) หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย

/ ๒. เหตุผลความจำเป็น ...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมข้างต้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันทางนโยบาย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเพื่อมอบหมายส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

-

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย เข้าร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙ คู่ขนาน การประชุมผู้นำอาเซียน กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีนายชินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเป็นประธานและมีผู้นำประเทศสมาชิกลุ่มน้ำโขงประกอบด้วย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ เสด็จฯ พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี สมเด็จพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา นายกรัฐมนตรี สปป. ลาว นางออง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งรัฐเมียนมา นายเหวียน ชวน ฟุก นายกรัฐมนตรีเวียดนาม และนายกรัฐมนตรี เข้าร่วมการประชุม โดยประเด็นที่ประชุมให้ความสำคัญ มีดังนี้

๔.๑.๑ ความเชื่อมโยง โดยทุกประเทศขอบคุณความมุ่งมั่น (commitment) ของญี่ปุ่น โดยเฉพาะการส่งเสริมการเจริญเติบโตที่มีคุณภาพในลุ่มน้ำโขงผ่านการดำเนินการตามยุทธศาสตร์กรุงโตเกียวใหม่ ค.ศ. ๒๐๑๕ แผนปฏิบัติการความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์กรุงโตเกียวและวิสัยทัศน์การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในลุ่มน้ำโขง ซึ่งรวมถึงแนวคิดการสร้างเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมในลุ่มน้ำโขงด้วย

๔.๑.๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ซึ่งสมาชิกลุ่มน้ำโขงเน้นความสำคัญของการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพในเส้นทางที่สำคัญ อาทิ ถนนทางหลวงหมายเลข ๕ และท่าเรือขนส่งสินค้าในกัมพูชา ทางหลวงหมายเลข ๑๖ การขยายสนามบินของ สปป. ลาว ให้เสร็จสิ้นในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ รวมถึงการพัฒนาการเดินเรือในแม่น้ำโขงเพื่อช่วยให้ สปป. ลาว มีทางออกสู่ทะเลที่เวียดนาม และการพัฒนาทางหลวงเวียงจันทน์ – ฮานอย

๔.๑.๓ การพัฒนาความเชื่อมโยงที่จับต้องไม่ได้ (Soft Connectivity) ประเทศสมาชิกลุ่มน้ำโขงสนับสนุนให้ญี่ปุ่นพัฒนาในด้านนี้ต่อไป โดยเฉพาะความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกเห็นว่า ความช่วยเหลือของญี่ปุ่นจะช่วยส่งเสริมให้ประเทศลุ่มน้ำโขงสามารถบูรณาการเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลก (Global Value Chain) ได้ ในขณะเดียวกัน ทุกประเทศต่างยอมรับความสำคัญของบทบาทความร่วมมือระหว่างองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) กับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศกระทรวงการต่างประเทศ (TICA) และสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (NEDA) ในเรื่องการพัฒนาความเชื่อมโยงและบุคลากรด้วย

๔.๑.๔ ข้อริเริ่มแม่น้ำโขงสีเขียว ประเทศสมาชิกทุกประเทศเห็นพ้องต้องกันต่อบทบาทของญี่ปุ่นในการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงผ่านข้อริเริ่มแม่น้ำโขงสีเขียว ซึ่งไทยจะเป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุม Green Mekong Forum ครั้งที่ ๕ กับญี่ปุ่นในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๔.๑.๕ ประเด็นใหม่สองประเด็นที่ญี่ปุ่นเสนอต่อที่ประชุมคือ (๑) ยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific Strategy) ของญี่ปุ่น เป็นประเด็นใหม่ที่ญี่ปุ่นเสนอต่อที่ประชุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์ร่วมในการสร้างสันติสุข ความมั่นคง และการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนในภูมิภาค และ (๒) การพัฒนานุเคราะห์ด้านสาธารณสุขภายใต้ข้อริเริ่ม Asia Health and Wellbeing Initiative ของญี่ปุ่น เกี่ยวกับเรื่องนี้ ไทยเป็นประเทศเดียวที่แสดงบทบาทสำคัญอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือในการพัฒนาหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในลุ่มน้ำโขง

๔.๒ นายกรัฐมนตรีกล่าวขอบคุณในความร่วมมือและเน้นย้ำบทบาทของญี่ปุ่นในการพัฒนาแผนแม่บท ACMECS ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาความเชื่อมโยงของอนุภูมิภาคที่ริเริ่มโดยไทย นอกจากนี้ ไทยยังได้ดำเนินนโยบายที่สนับสนุนความเชื่อมโยงที่จับต้องไม่ได้ (Soft Connectivity) อาทิ ประเทศไทย ๔.๐ และโครงการระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งจะช่วยส่งเสริมข้อริเริ่มความเชื่อมโยงที่จับต้องไม่ได้ (Soft Connectivity) ของญี่ปุ่น นอกจากนี้ ไทยเน้นการแสดงความบทบาทในฐานะผู้ให้ร่วมกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาของประเทศในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงด้วย

๔.๓ ประเด็นระดับภูมิภาคและโลก ประเทศสมาชิกต่างเห็นพ้องให้เรื่องปัญหาทะเลจีนใต้อยู่บนพื้นฐานของการเจรจาอย่างสันติ และสนับสนุนการดำเนินการตามที่ได้ตกลงในกรอบอาเซียน-ญี่ปุ่น ในประเด็นปัญหาคาบสมุทรเกาหลี ทั้งนี้ บางประเทศ เช่น สปป. ลาว แสดงความเห็นใจต่อญี่ปุ่นในประเด็นการลักพาตัว และญี่ปุ่นยังได้แสดงความชื่นชมเมียนมาในการจัดการกับปัญหาในรัฐยะไข่

๔.๔ ที่ประชุมรับรองถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙ เป็นเอกสารผลลัพธ์การประชุม ซึ่งมีใจความสำคัญร่วมยินดีต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์โตเกียวใหม่ ค.ศ. ๒๐๑๕ และแผนปฏิบัติการความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์กรุงโตเกียวและวิสัยทัศน์การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในลุ่มน้ำโขง และความร่วมมือระหว่างญี่ปุ่นและอาเซียน ความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพที่แท้จริง รวมถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้างของญี่ปุ่นที่จะมีส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง นอกจากนี้ ถ้อยแถลงร่วมฯ เน้นย้ำความสำคัญของการพัฒนาความเชื่อมโยงทางกายภาพและความเชื่อมโยงที่จับต้องไม่ได้ (Soft Connectivity) และตระหนักถึงความเป็นหุ้นส่วนของไทยในด้านการส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยถ้อยแถลงร่วมฯ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทยจากร่างถ้อยแถลงฯ ที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแล้ว มีเพียงการเพิ่มประเด็นเรื่องการจัดตั้งศูนย์การประกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEADRIF) ระหว่าง กัมพูชา สปป. ลาว และญี่ปุ่น ในย่อหน้าที่ ๑๒ ซึ่งนำมาจากถ้อยแถลงการประชุมรัฐมนตรีคลังอาเซียนบวกสาม และประเด็นระดับภูมิภาคและโลกในย่อหน้าที่ ๑๗ - ๒๐ ซึ่งนำมาจากถ้อยแถลงประธานการประชุมผู้นำอาเซียน - ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๒๐ ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

-

๖. ผลกระทบ

ความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยมุ่งหวังที่จะยกระดับความเป็นอยู่ของประเทศลุ่มน้ำโขง ลดช่องว่างในการพัฒนาในอาเซียนและสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างราบรื่น นอกจากนี้ ยังมีเวทีการประชุม Green Mekong Forum เป็นกลไกในการหารือประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ไทยมีบทบาทสำคัญในฐานะประเทศหุ้นส่วนในการพัฒนาและประเทศผู้ให้ในลุ่มน้ำโขงร่วมกับญี่ปุ่น และในฐานะสะพานเชื่อมระหว่างญี่ปุ่นและประเทศลุ่มน้ำโขง เพื่อเอื้อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น โดยชูประเด็นการให้ความช่วยเหลือของไทยในประเทศลุ่มน้ำโขงผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ (TICA) และสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (NEDA)

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-

๙. ข้อกฎหมายและมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีตามความละเอียดข้อ ๑.๒

๑๐. ข้อเสนอส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีโปรดทราบผลการประชุมและมอบหมายส่วนราชการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทร. ๐๒ ๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๒๔๙

โทรสาร. ๐๒ ๖๔๓ ๕๒๔๐